

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

Lovforslaget er et led i opfølgningen på anbefalingerne i de to nyligt offentliggjorte rapporter om statslige selskaber og statens rolle som aktionær.

Rapporten "Statslige aktieselskaber – tilsyn, ansvar og styring", som blev offentliggjort i september 2003, er udarbejdet af et tværministerielt embedsmandsudvalg med deltagelse af Finansministeriet, Justitsministeriet, Statsministeriet, Trafikministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet og indeholder en klarlægning af de juridiske rammer for statens ejerskabsudøvelse.

Rapporten indeholder bl.a. en redegørelse for ministerens mulighed for at reagere over for selskabet og dets ledelse. I den forbindelse giver spørgsmålet om, i hvilket omfang en minister uden særskilt lovhjemmel har instruktionsbeføjelse over for personer, der repræsenterer staten i bestyrelsen i et selskab, efter udvalgets opfattelse anledning til en grundlæggende konflikt.

Ved vurderingen af om der eksisterer en sådan instruktionsbeføjelse, må der efter udvalgets opfattelse tages udgangspunkt i, at aktieselskabslovens § 65, stk. 1 - hvorefter aktionærernes ret til at træffe beslutninger i selskabet udøves på generalforsamlingen - må indebære, at et medlem af en bestyrelse ikke i sit bestyrelseshverv kan bindes af bestemte instrukser.

Heroverfor står, at det er et grundlæggende princip for forvaltningens organisering, at statsansatte står under instruks fra deres minister. Ministeren kan således ikke ved aftale med den pågældende statsansatte fragte sig sin instruktionsbeføjelse.

Udvalget anbefaler på den baggrund, at en minister som udgangspunkt ikke indsætter statsansatte, som ministeren har instruktionsbeføjelse overfor i bestyrelsen for aktieselskaber med statslig deltagelse.

Som anført i rapporten "Staten som aktionær", der blev offentliggjort i januar måned 2004 og er udarbejdet af en arbejdsgruppe med deltagelse af Finansministeriet, Trafikministeriet og Økonomi- og Erhvervs-

ministeriet, har regeringen tilsluttet sig denne anbefaling. Statsansatte vil derfor i vidt omfang blive trukket ud af bestyrelserne for de statslige selskaber og vil blive erstattet med personer, der ikke er statsansatte.

DSB er ved lov etableret som selvstændig offentlig virksomhed. Bestemmelserne i aktieselskabsloven om selskabets ledelse finder anvendelse for DSB med de ændringer, der gælder i loven om den selvstændige offentlige virksomhed DSB og om DSB S-tog. Trafikministeren udøver i forhold til DSB sine beføjelser på et virksomhedsmøde, svarende til en generalforsamling i et aktieselskab, og ministeren sidestilles herved med en eneaktionær. DSB's ledelse er endvidere undergivet bestemmelserne i aktieselskabsloven om erstatningsansvar. Der henvises herom til §§ 5 og 6 i den gældende lov.

I lighed med statsansatte i en række bestyrelser i statslige aktieselskaber, ønsker regeringen, at de to statsansatte bestyrelsesmedlemmer i DSB's bestyrelse trækkes ud af bestyrelsen og erstattes af personer, som ikke er ansat under henholdsvis Finansministeriet eller Trafikministeriet.

Trafikministeren fører tilsyn med, at DSB efterlever bestemmelserne i den gældende lov, jf. § 20 i lov om den selvstændige offentlige virksomhed DSB og om DSB S-tog. Lovforslaget indebærer ingen ændringer heraf. Finansministeriet og Trafikministeriet vil med forslaget ikke være repræsenteret i bestyrelsen. Derimod forudsættes, at trafikministeren eller de, som han måtte bemyndige hertil, jævnligt afholder møder med formandskabet for bestyrelsen om virksomhedens udvikling. Bestyrelsens formand og næstformand er endvidere fortsat forpligtet til at orientere trafikministeren om sager af væsentlig betydning, jf. § 4, stk. 3, i den gældende lov.

2. Lovforslagets indhold

Som led i professionaliseringen af statens varetagelse af ejerskabet af de statslige selskaber ønsker regeringen at trække statsansatte ud af bestyrelserne for de statslige selskaber.